

قره قضايه

ديوان عدالت اداري

تاريخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۱

شماره ۴۸۸/۸۲/۱

پیوست

بسمه تعالی

مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ۸۳۷۳/۷۸۵۱ مورخ ۱۱/۴/۸۶

به پیوست تصویر دادنامه شماره ۲۶۹ مورخ ۱۸/۵/۸۵

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی

ارسال می شود.

مدیر دفتر هیات عمومی دیوان عدالت اداری

عشق آبادی

دفتر هیات عمومی
دیوان عدالت اداری

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۸۵، ۱۱، ۸۵۹۱ صبح
تاریخ ثبت: ۸۵، ۹، ۱۴ عصر
اقدام کننده:

بسمه تعالی
فَلَا تَبْعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
دادنامه

تاریخ: ۸۵/۵/۸
شماره: ۲۶۹
پیوست:

کلاس پرونده: ۶۸۸/۸۲

شماره دادنامه: ۲۶۹

تاریخ: ۸۵/۵/۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: آقای سیداحمد مبرقع.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۲۴ آیین نامه اجرائی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه.

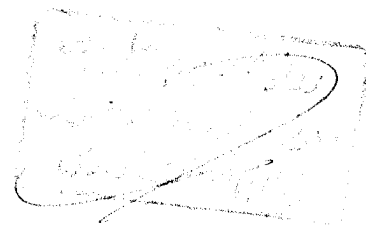
مقدمه: شاکی به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، از آنجا که براساس ماده ۲۴ آیین نامه اجرائی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه «متولیان موقوفات... مکلفند دفتر مخصوصی برای ثبت درآمد و هزینه موقوفه تنظیم نمایند و هرگاه درآمد سالانه آنها بیش از صد هزار ریال باشد با معرفی اداره اوقاف و امور خیریه، حساب جداگانه‌ای به نام موقوفه در یکی از بانکها افتتاح و عوائد حاصله را به آن حساب واریز و هرگونه پرداخت را از طریق آن انجام دهند.» و این قید افتتاح حساب در بانک برای متولیان موقوفات با درآمد بیش از صد هزار ریال در سال (با عنایت به کوچک بودن رقم ده هزار تومان) و انجام هر مقدار هزینه موکول به برداشت از طریق این حساب، عملاً موجبات زحمت متولیان و هتک حرمت و حیثیت موقوف علیهم و مانع از اجرای نیت واقف خواهد بود البته وجود دفتر جهت ثبت درآمد و هزینه‌ها مورد قبول و تایید است و به علاوه قید افتتاح حساب نمی‌تواند مانع از قصد تعدی یا تفریط احتمالی متولیان نادر نیز بوده باشد زیرا مسئولیت قانونی هرگونه دریافت و پرداخت به عهده صاحب حساب (تشخیص متولی) بوده و این عمل هیچگونه ارزش جلوگیری کننده از تعدی و تفریط احتمالی متولی نخواهد داشت و وجود این قید عملاً سبب تعطیلی این امر خیر و بی‌ربطی مسلمین در ایجاد موقوفات در آینده خواهد شد. وجود این مسئله بر خلاف شرع مطهر و قوانین موضوعه می‌باشد، لذا با استناد ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری صدور رأی بر ابطال ماده ۲۴ آیین نامه فوق الذکر در قسمتی که مربوط به افتتاح حساب در بانکها برای موقوفات (خصوصاً موقوفات با متولی معین) است را دارم. شاکی متعاقباً در لایحه تکمیلی اعلام داشته‌اند، ۱- بر حسب ماده ۷ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳ متولی در حکم امین تلقی شده و جوابگوئی هرگونه تعدی و یا تفریط و همچنین مسامحه و اهمال در انجام وظایف تولیت موقوفه را به عهده دارد. ۲- تصرف در وجوه درآمد موقوفات فقط توسط شخص متولی جایز است و دیگری چنین حقی ندارد و این عمل مغایر با مواد ۳۰ و ۳۱ قانون مدنی دارد. معاون امور اوقافی و خیریه سازمان اوقاف و امور خیریه در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۲۳۰/۳۳۴۰ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۲ اعلام داشته‌اند، ۱- طبق ماده ۱۴ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه تحقیق در جمع و خرج و عواید راجع به وقف و نیز صدور مقاصد حساب و تطبیق مصارف با مفاد وقفنامه با شعب تحقیق اوقاف است و از عمده‌ترین وسایل این

تحقیق و رسیدگی دفاتر و حسابهای بانکی موقوفات است. اضافه می‌نماید که طبق ماده ۳ طرح توجیهی که در تاریخ ۱۳۶۹/۸/۷ به تایید مقام معظم رهبری رسیده است، متولیان منصوصی که به استناد قسمت آخر ماده ۱۴ قانون در مظان تعدی و تفریط نباشند از تسلیم صورتحساب درآمد و هزینه و اخذ مفاصا حساب از شعب تحقیق معاف می‌باشند. ۲- حسب بند (ح) از ماده ۱۳۹ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم، درآمد موقوفات عام‌المنفعه مذکور در آن بند به شرط آن که درآمد و هزینه‌های آنها به تایید سازمان اوقاف و امور خیریه برسد از پرداخت مالیات معاف می‌باشند. برای رسیدگی و صدور تایید ناچار بایستی حسابهای موقوفه مشخص باشد. با عنایت به مجموع مراتب درخواست رد شکایت شاکی را دارد. دبیر محترم شورای نگهبان در خصوص ادعای خلاف شرع بودن ماده ۲۴ آیین نامه اجرائی مورد شکایت طی نامه شماره ۸۳/۳۰/۷۸۵۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۱ اعلام داشته‌اند، موضوع ماده ۲۴ آیین نامه اجرائی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه، در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۰ فقهاء معظم شورای نگهبان مطرح شد که خلاف موازین شرع شناخته نشد. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسای شعب بدوی و رؤسا و مستشاران شعب تجدیدنظر تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

ماده ۲۴ آیین نامه اجرائی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه که مقرر داشته است «با توجه به اینکه حفظ موقوفات از وظایف متولیان است و اموال وقف باید از اموال شخص متولی جدا و متمایز باشد، متولیان موقوفات و امنای اماکن متبرکه مکلفند دفتر مخصوصی برای ثبت درآمد و هزینه موقوفه یا اماکن مزبور تنظیم نمایند و هرگاه درآمد سالانه آنها بیش از صد هزار ریال باشد، باید با معرفی اداره حج و اوقاف و امور خیریه حساب جداگانه‌ای به نام موقوفه یا مکان متبرکه در یکی از بانکها افتتاح و عواید حاصله را به آن حساب واریز و هرگونه پرداخت را از طریق آن انجام دهند.» حسب نظریه شماره ۸۳/۳۰/۷۸۵۱ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۱ فقهاء محترم شورای نگهبان خلاف شرع شناخته نشده است و چون مفاد ماده مزبور در جهت تنظیم و تنسيق امور موقوفه و امکان نظارت و کنترل اوقاف بر آن انشاء شده بنابراین مغایرتی هم با قانون ندارد./

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
علی رازینی

شعبه رسیدگی به شکایات از متولیان موقوفات
شماره پرونده: ۸۳/۳۰/۷۸۵۱
تاریخ: ۱۳۸۳/۴/۱۱